

Inleiding Marieke M.A. van Schie, huisarts

“En, hoe is het gegaan?”, vraag ik aan mevrouw Bergman nadat ik haar heb begroet, en een stoel heb aangeboden. “Ik voel me niet goed, u heeft me 2 weken geleden pilletjes gegeven, maar ik heb nu overal pijn, in mijn armen, mijn benen, mijn nek, het is niet vol te houden zo. Ik weet niet of het door de tabletten is of dat het er niets mee te maken heeft. Maar ik voel me er niet gelukkig mee.” Terwijl ze me haar verhaal vertelt, denk ik terug aan ons vorig consult. Bij mevrouw Bergman is 6 jaar geleden een maagcarcinoom geconstateerd, en succesvol geopereerd. Ze heeft zich er fantastisch doorheen geslagen. Het leek net een film. Ondanks de grote operatie, waarbij het grootste deel van haar maag verwijderd is, sloeg ze zich manmoedig door de periode voor en na de operatie heen. Al snel na de operatie nam haar partner haar mee op vakantie, ze gingen naar Portugal, en gebruint en opgewekt kwam ze na 2 weken terug. Alles leek zich op te lossen, haar eetlust kwam terug, ze maakte nog meer leuke reisjes, en de controles bij de internist waren geruststellend. Maar nu was er een kentering. Ze voelde zich plotseling onzeker, wilde een second opinion bij een andere internist, terwijl er objectief geen aanleiding was voor haar ongerustheid. De correspondentie van de specialist kwam en in die zelfde week zag ik haar terug op het spreekuur.” Hij heeft niets kunnen vinden, terwijl ik me toch echt niet goed voel”, zei ze. “Wat moet ik nou? Zo kan ik niet verder, ik pieker me suf!” “U bent heel goed nagekeken, er is niets gevonden, wat aanleiding geeft voor uw ongerustheid. We hebben alles geprobeerd. Zullen we eens proberen met een pilletje uw angsten wat te dempen?” Ze ging overstag, en ik gaf voor 2 weken een kalmerend tablet, en liet haar een vervolgspraak maken na 2 weken. En daar zit ze dan. “Ik heb nog nooit iets met pillen opgelost, terwijl ik geen makkelijk leven heb gehad”, zegt ze. “Wilt u daar iets over vertellen?”, vraag ik haar. “Thuis moest ik altijd flink zijn, van mijn moeder. Daarna ben ik getrouwd met mijn 1^e man. Hij zorgde financieel uitstekend voor mij en onze 2 kinderen, maar hij was zo gesloten. Nooit eens een gesprek met de kinderen over school, of als ze het moeilijk hadden met vriendjes of met elkaar. Ik stond er alleen voor. Ook naar mij was hij zeer afstandelijk. Geen aai over mijn hoofd. Ik besloot te scheiden, en de kinderen gingen met me mee. Mijn zoon strandde met zijn studie, en zijn vader vond hem een slappe vent. Geen goed woord had hij er voor over. Ik had intussen een vriend leren kennen, die probeerde wat voor mijn zoon te doen, helaas ... Hij sloot zich af, en is dag en nacht bezig met zijn computer. Ik voelde me zo schuldig, kon niet meer genieten. Een paar weken geleden kwam mijn dochter vertellen dat haar vader ernstig ziek in het ziekenhuis lag. Ze vroeg me vorige week of ik met haar mee wilde gaan, hij had naar me gevraagd. Dat heb ik gedaan, en het was nog sgezellig ook.” “Deed het goed?”, vroeg ik haar? Dat deed het, maar ze was ook weemoedig dat het nu pas goed was tussen hun drietjes. “Mijn man heeft ook naar mijn zoon gevraagd, maar hij wil niet. Ik voel me zo machteloos.” Ze is even stil, dan zegt ze. “Maar wat heeft al die pijn er mee te maken? Ik wil daar vanaf, en die pillen helpen niet.” “Ik denk dat het de stress is”, zeg ik. “Uw lichaam huilt, en is machteloos.” Ze kijkt me verbaasd aan. “Hoe kan dat nou? Trouwens, ik ben me niet bewust van die stress!” “Dat is nou juist zo bijzonder, dat uw lichaam eerder signalen afgeeft, dan dat u het zich bewust bent. Heeft u wel eens overwogen met uw zoon naar zijn vader te gaan. Wellicht kan u hem daarin helpen. Het is het proberen waard, wat heeft u te verliezen? Ik stel voor dat we de kalmeringstabletjes stoppen, het helpt vast beter als u iets aan dit probleem gaat doen. Kijk maar wat u besluit, ik geef voor 2 weken een goede pijnstillers, en zie u daarna weer terug.” Er valt iets van haar af, haar ogen gaan stralen, ze recht haar rug en staat vastbesloten op. “Dokter, bedankt. Ik laat het even bezinken, maar ik denk dat ik er iets mee ga doen. Tot ziens!” Ik ga even achteruit zitten. Wat mooi, dat ze zo maar haar hart opende. Op een voor mij onverwacht moment. Dat zijn de pareltjes tijdens het spreekuur.

Met dit verhaal uit de spreekkamer open ik als eerste spreker het symposium. De organisatie is in handen van de verenigingen Balint Nederland en Society for Psychosomatic Medicine gezamenlijk.

Aanleiding voor het symposium was het vertrek van **Prof. dr. Boudewijn van Houdenhove**, als buitengewoon hoogleraar in de medische- en gezondheidspsychologie aan de Faculteit geneeskunde van de K.U. te Leuven. Boudewijn was als psychiater verbonden aan de dienst liaison psychiatrie en het centrum voor het Chronisch Vermoeidheid Syndroom in het Universitair Ziekenhuis te Leuven. Hij is een pionier op het gebied van het onderzoek naar het verband tussen lichamelijke en psychosociale aspecten van het ziek zijn, en publiceerde daar ook verscheiden boeken over. Als hulpverleners komen we vaak in contact met mensen, die hulp vragen voor klachten zonder duidelijke lichamelijke verklaring. De terminologie voor dergelijke klachten is erg verwarrend en misverstanden zoals “deze klachten zitten tussen de oren” zijn nog schering en inslag. Toch heeft dit domein de laatste

jaren, klinisch en wetenschappelijk, een ware metamorfose ondergaan. Het symposium was daar een goede afspiegeling van.

Na mijn introductie met een verhaal uit de spreekkamer van de huisarts en een casus over een gezin: man vrouw en 2 kinderen, die allen om beurten op het spreekuur kwamen, in totaal 53 keer per jaar! Met alleen maar vage en onduidelijke klachten, jaar na jaar. Ik kon er geen grip op krijgen! Niet elk verhaal is een succes story. **Hoe houdt de huisarts zich in dit krachtenspel op de been?**

De volgende sprekers nemen deze vraag mee in hun voordracht.